

A tantárgy kódja	
A tantárgy megnevezése (magyarul)	Magyar politikatörténet a XX. század második felében
A tantárgy megnevezése (idegen nyelven)	Political History of Hungary in the second half of the 20th Century
A tantárgyfelelős intézet/tanszék neve	Állam- és Társadalomelméleti Intézet
Tantárgyfelelős neve	Dr. Egedy Gergely
Oktató(k) neve	Dr. Szabó Máté Csaba

Kreditérték	2 kredit
A tanórák száma (előadás+gyakorlat)	0 ea + 2 gy
Az oktatás nyelve	magyar
Előtanulmányi kötelezettségek	-

Meghirdetési gyakorisága	ősz
A tantárgy szakmai tartalma	A tantárgy arra a sokszor tapasztalt helyzetre kíván választ adni, hogy az Intézményünkbe érkező érettségizett hallgatók törtélelemismerete igen széles skálán mozog, a középiskolai történelemoktatás nem minden esetben tudja megfelelően felkészíteni a hallgatókat a XX. század második felének politikai viszonyainak, folyamatainak ismeretére. A kurzus alapvető célja, hogy bővítse a jövőbeni közigazgatási szakértőinek a jelenkorra vonatkozó történelmi ismereteit, a második világháború és azt követő időszak kommunista diktatúrájára vonatkozóan. A kurzus kitűzött célja, hogy a rendszerváltás után született releváns szakirodalmak feldolgozásával hozzájáruljon a hallgatók reális történelemszemléletének kialakításához, illetve a demokratikus gondolkodásuk elmélyítéséhez. A tantárgyat elsősorban a képzés elején járó hallgatóknak ajánljuk, mivel annak szakmai tartalma illeszkedik a politológia és szociológia tantárgyak tartalmához.
Kompetenciák leírása	A hallgató ismeri a XX. század második felének magyar társadalmának politikai és hatalmi viszonyait, az azokat alakító fontosabb politikai aktorokat és a változásaitnak mozgatórugóit. A hallgató érti a korra jellemző politikatudományi alapfogalmakat és folyamatokat, mint például a szovjetizáció, a totalitarizmus, a politikai despotizmus, a koncepciós politikai perek funkciói, a bolsevik típusú kommunista pártok jellemzői, a nomenklatura és az ideokrácia működése, a korszakot rendszerváltás. A hallgató ismeri a jelenkor társadalmában is jelenlévő konfliktusok, törésvonalak korábbi kialakulásának folyamatát, azokról történelmi távlatban is tud objektív véleményt alkotni.
	1) Bevezetés és értelmezési lehetőségek a XX. századi politikatörténetről 2) Magyarország német megszállása, és következményei: a holocaust; a világháborús pusztítás 3) Magyarország helyzete a világháború után, a politikai élet újraindulása, a politikai pártok összehasonlítása, az 1945-ös választások 4) Politikai küzdelmek a koalíciós kormányzás időszakában, az 1947-es választások, a két választás összehasonlító elemzése 5) A kommunista fordulat és hatalomátvétel, és ennek következményei: a pártállam kialakulása és annak jellemzői

Tantárgyi tematika heti bontásban	6) Magyarország szovjetizálása: a Rákosi-rendszer jellege 7) Nagy Imre reformkísérlete és annak bukása 8) Az 1956-os forradalom és szabadságharc 9) A forradalom bukása és a megtorlás: a Kádár-rendszer első éve 10) A kommunista titkosszolgálatok szerepe a társadalom kontrolljában, a koncepciós perek 11) Az érett Kádár-rendszer jellegzetes vonásai - azonosságok és különbségek a Rákosi- és a Kádár-korszakban 12) Magyarország helye és külpolitikája a bipoláris világban 13) A Kádár-rendszer válsága és okai 14) Ellenzéki és rendszerellenes csoportok a Kádár-rendszerben - út a rendszerváltás felé 15) Összefoglalás - értékelés
Az aláírás megadásának feltételei	Aktív részvétel az órákon, kiselőadás tartása
Az értékelés módszere, vizsgakövetelmények	gyakorlati jegy (öt fokozatú)
Szakirodalom	Kötelező irodalom: Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században, Osiris, 2010 Bihari Mihály: Magyar politika 1944-2004., Osiris, 2005 Ajánlott irodalom: Gyáni Gábor, Rainer M. János (szerk.): Ezerkilencszázötvenhat - Az újabb történeti irodalomban, 1956-os Intézet, 2007 Kiszely Gábor: ÁVH - Egy terrorszervezet története, Korona Kiadó, 2000 Rainer M. János: A Kádár-korszak 1956-1989, Kossuth, 2010 Romsics Ignác: Magyar történeti szöveggyűjtemény 1904-1999 II. kötet, Osiris, 2005 Romsics Ignác: Mítoszok, legendák, tévhitek a 20. századi magyar történelemről Osiris, 2005
Az oktató(k) elérhetősége	Állam- és Társadalomelméleti Intézet, Bp., Ménesi út 5., 419 iroda , Szabo.Mate.Csaba@uni-nke.hu